

Багато років тому Всебог відправив Всевидяче Око у Хаос, щоб створити Світ. Око зронило сльозу кришталевої чистоти, і з неї народився речник Божий — Сокіл-Рід. Він осяяв Першосвітлом свого золотавого пір'я Вічний морок. Розтривожена Питьма кинулася на птаха, щоб загасити його полум'я, проте Сокіл мужньо бився, тож Темрява відступила. І породив Рід Золоте яйце, з якого й виник Світ. Центром його став священний камінь Длатир з життєдайним вогнем. Пророкло з нього Дерево Життя — могутній Прадуб, навколо якого Буяло безкрає синє море. Божественному птахові завжди треба було стояти на чатах світла, адже Вічна Питьма хоче повернути своє Володарювання. Тому Сокіл-Рід збив гніздо на самому вершечку Прадуба і став на сторожі Всесвіту.

З Дерева Життя вийшла Лада — Богиня світової гармонії, та стала матір'ю Яву, нашого світу. Здійняла вона руки та створила небеса, що краєм своїм торкалися нижніх гілок Прадуба, та землю, що розкинулася над корінням далеко у безкраї води Всесвітнього моря. І вийшов із Дерева Ладо — Бог Вірного шлюбу та вогненної любові. І стали вони божественним подружжям. Разом вони створили інших богів та поселилися з ними у кроні Прадуба. І почали всі вершити Яв — з'явилися ліси, небесні світила, річки, поля, тварини та все суще. Вінцем творіння стала людина. Мокоша, Богиня-праля, сплела душі з Першосвітла та поселила їх у все живе.

По тому боги зійшли у явний світ у подобі людей і почали правити.

Боги й Богині закохувалися у чоловіків і жінок, створювали з ними сім'ї, народжували дітей. І діти ті могли керувати силою Першосвітла.

«Літопис від сотворіння світу до сьогодні»

Розділ 1

Переповнена корчма вирувала життям. Сміх, пісні, розмови, запахи пролитого пива та смаженого м'яса змішалися в одне ціле — аж повітря здавалося відчутним на дотик. Якийсь заїжджий імперський купець потягнув до себе миловидну дівчину, що розносила наїдки. Вона підскочила і відважила йому смачного ляпаса. Всі навколо зареготали. Дівчина гучно грюкнула тацею об стіл і гнівно промовила:

— Це вам не ваша задрипана Імперія, це Гардарикі! Тут треба з повагою ставитися до жінок!

Сказавши це, дівчина гордо відкинула волосся з плеча і рушила до кухні. Гості корчми схвально загуділи та заплескали в долоні, а купець сидів, роззявивши рота й тримаючись за розпухлу щоку. Видно, це були його перші відвідини Гардарикі.

— От шльондра! В Імперії за таке її б уже відшмагали, — пробурмотів він до своїх товаришів.

— Ну, Корнію, хоч цими країнами правлять родичі, але порядки тут інші, ніж у нас, — мовив товстенький вусань.

— Можливо, що не кровні родичі, тому й такі різні, — припустив високий купець з блискучою лисиною.

— Взагалі, це так цікаво, що колишній князь усиновив когось не божої крові.

— Ну, якби мій найкращий друг загинув, захищаючи мене, я б теж усиновив його дитя, якої б воно крові не було.

Чоловіки загуділи на знак згоди.

— Але це й справді благословення богів, що наш Імператор має чари, хоч у жодного з його батьків їх не було.

— Так, самі боги вітають нашу Імперію, скільки народів вона об'єднала.

— Але, чесно кажучи, мені тут більше подобається: кажи що хочеш, кохай кого хочеш, роби що хочеш, — мовив вусань.

— Тільки не лапай дівчат, — реготнувши, додав русявий юнак, що сидів біля нього.

Весь гурт засміявся, хтось поблажливо поплескав Корнія по плечу.

З далекого затишного кутка за всім уважно спостерігав високий плечистий хлопець у залатаній накидці, потираючи невеликий шрам на підборідді. Він виглядав доволі розслабленим, хоч насправді завжди був насторожі. Поволі п'ючи своє пиво і закусуючи смаженою куркою, парубок оцінював оточення з-під чорнявих пасом, що спадали на лоба. Ні, сьогодні тут не буде гарної здобичі, краще не витратити сили — він сидів тут ще з обиду, сонце вже ховалося за обрій, а гідної жертви не трапилося. Що ж, на кілька тижнів йому ще вистачить на пиво з куркою.

«Завтра треба навідатися до іншої корчми. А там можна буде зазирнути до якоїсь самотньої пані, поки її чоловік гулятиме на полюванні за містом», — подумав хлопець, і кутик його рота задоволено вигнувся.

— Про що мрієш, красунчику? — підсіла до нього одна з дівчат з корчми.

Парубок глипнув на неї зеленими очима і незадоволено скривився — приємна фантазія про обійми у розкішній спальні здиміла.

— Я Гаїна, до речі, — протягнула дівчина руку для поцілунку і вичікувально глянула на нього.

— Мак, — зрештою усміхнувся хлопець і притулив губи до дівочої долоні.

— М-м-м, розумний і красивий. Що красивий, я бачу, — вона грайливо поправила пасмо його довгого волосся. — Але чи розумний, це ще треба розібратися.

Мак здивовано зиркнув на дівчину.

— Твоє ім'я. Ти що, не чув приказки? «Їж, дурню, бо це з маком», щоб наче як порозумнішати? Не знаєш? Хм, може, ти таки не розумний, — захихотіла дівчина. — Але я розумна, тож ми можемо зійтися.

— Гаїно, ось ти де! — навис над ними височенний корчмар.

— Знову заграєш до якогось волоцюги? Скільки можна тобі казати — спершу робота!

— Татку, але я хочу чоловіка і діточок! Як я його знайду, якщо буду весь час працювати? — зарюмсала дівчина, підводячись.

— То ж хіба Борислав тобі не пропонував? А Марко? А Ярко? Їхня розмова потонула в загальному гаморі, коли вони відійшли. Як і надії Мака гарно провести цю ніч. Він скрушно зітхнув і хотів йти, аж тут його увагу привернула розмова за сусіднім столиком.

— ...даю зуб, що там купа коштовностей!

Хлопець зиркнув на двох чоловіків, які вже були доволі напідпитку.

— От би дістатися туди! Можна було б взяти трішки, цього навіть би не помітили, — продовжив перший голос, власником якого виявився русявий здоровань.

— Але ж це так небезпечно, — протягнув інший, трохи менший, але теж міцний.

Мак нашорошив вуха — схоже, на обрії замаячила гарна здобич!

— Та й це треба ще якогось чарівника шукати, і потужного. А я не люблю їх, — продовжив другий.

Макові губи скривилися у схвальній посмішці.

— Але ти подумай, більше не треба буде оце тинятися по тавернах, крадучи якийсь дрібязок, — гаряче переконавав його русявий.

Мак стиха хмикнув — отже, браття по роботі.

— Краще вже так, ніж Імператор знесе нам голови, — прошепотів другий, що Мак аж ледве розчув його слова в загальному галасі.

Парубок розчаровано відкинувся на стіну. Він зрозумів, що мова йде про таємничу кімнату в імператорському замку, в яку досі ніхто не зміг проникнути, і ніхто не знає, що там сховано. Хлопець і сам думав випробувати свою долю, але не наважився. Хоча думка допекти імператору дуже гріла Макове серце. Зітхнувши, парубок підвівся, взяв свою торбину і вийшов на вулицю. Часом такі підслуховування давали плоди, але, схоже, не цього вечора. Він зайшов за ріг і вже планував щедро полити якийсь кущ, як почув ще одну тиху розмову з-за цього самого куща.

— ...тоді б, може, й Гаїна на мене поглянула.

Почувся короткий регіт, а тоді шипіння.

— Тихо ти.

— Ой, та наче вона тобі гарбуза дала через бідність.

Вона ж красивих любить, а ти подивися на свою пику. Її наче возом переїхали, — захихотів перший голос.

— Ой, та ти теж не Лель.

— Але ж у мене жінка є, і до того ж красива, як і Гаїна. А тобі, друже, тільки жар-квітка допоможе. Якраз Купала завтра, сходи, може, пощастить, — промовив один зі співрозмовників, стримуючи сміх.

— Але ж я знатиму, що то не справжнє кохання.

— О, подивіться на цього коханчика, — перший голос знову захихотів.

— Але! Квітка допоможе мені стати красунчиком! Тоді я і якусь вельможну пані собі дістану, і Гаїна зрозуміє, що вона втратила.

— Та тобі духу не вистачить знайти квітку. Ти мого пса боїшся! А що буде, як на тебе нападуть всі ті потвори, які охороняють її?

Чоловік за кущем гучно зітхнув.

— Твоя правда. Піду, вип'ю ще пива.

Мак швидко відійшов у тінь. Чоловіки вже давно пішли, а він все ще стояв і думав про почуте. Ці двоє говорили про якусь чарівну квітку, про неї Мак не чув. Якщо вона справді мала якісь чудодійні властивості і її можна було дістати на Купала, то варто було б спробувати, тим паче тут йому більше нема чого ловити. Якщо не скарб, то хоча б це. Вирішивши наступного дня розшукати якусь ворожку та дізнатися більше, парубок рушив до своєї кімнати у заїжджому дворі. Він не дуже любив працювати з чарівними речами, крім оберега, що висів у нього на шиї.

«Краще покладатися тільки на себе — чари та чарівники можуть підвести», — Мак насупився і мимоволі торкнувся шраму на животі.

Проте він давно не мав якоїсь шаленої пригоди. Останнім часом хлопець лише спокушав багатих панночок і вже став огидним самому собі. Вже котрий рік не було ніяких змін, тільки збільшувалися списки ворогів і коханок. І перший був часто безпосередньо пов'язаний з другим. Останнім часом парубкові хотілося забитися десь далеко в гори й не виходити звідти до кону. Мак важко зітхнув, відчиняючи двері убогої кімнати — без грошей йому світять тільки отакі барлоги, що вже казати про хатинку. З думками про власний дім він і заснув.

***

Вранці Мак запитав дорогу до місцевої чарівниці та вирушив до неї. Він знайшов невеличку хату в березовому гаю на околицях міста. Зайшовши, парубок вже не

здивувався, що всередині було набагато більше простору, ніж здавалося ззовні.

— Всі вони однакові, ці чарівники, — пробурмотів Мак собі під ніс.

— Які ж це? — почувся голос позаду.

Парубок здригнувся, але зумів не підскочити з переляку.

— Завжди спрацьовує, — задоволено захихотіла сухенька бабуся, обходячи гостя. — То які ж ми?

— Любите виставляти свої чари напоказ, — пробурчав Мак і обвів поглядом приміщення.

— Великий Роде, помилуй! На який показ? Ти знаєш, що у Букрині з цього року збільшилася данина? І що більший будинок, то більше давай монет. Я то не скаржуся, грошей у мене хоч греблю гати, але платити тому жадібному посаднику не збираюся. Мак хмикнув. Ця войовнича бабуська почала йому подобатися.

— Прошу вибачення у пані...

— Меліса.

— Пані Мелісо, винен, — вклонився він. — А тепер нумо до справи.

— Ич який діловий, люблю таких, — потерла руки старенька.

— Ходімо, присядемо.

Вона повела гостя до пари дерев'яних крісел біля столика, на якому вже парували трав'яний настій і стояли два кухлики.

— Як ви?.. — здивувався хлопець, а тоді згадав, де він, і махнув рукою.

Старенька вместилися на кріслі, до неї на коліна сразу застрибнули два здоровезні руді коти.

— То що у тебе за справа? І налий нам настою, будь ласка.

— Що ж, мене цікавить, чи є у вас жар-квітка і скільки вона коштує.

Меліса захлинулася настоєм і почала кашляти, регочучи.

Нарешті вона змогла себе опанувати.

— «Чи є у вас жар-квітка?» — передражнила вона його. — Ти звідки оце взявся, що нічого не знаєш про цю квітку? Наче ж гардарикієць.

— Я ріс на вулиці, сам, тож не дуже знаюся на цих ваших квітках, — спохмурнів парубок.

— Що ж, тоді можу дати тобі книгу, прочитаєш про...

Зніяковіле кахикання перебило її. Бабуся глянула на Мака, який винувато водив пальцем по краєчку кухля.

— Я той, не вмю читати, зовсім трошки, там назви різні, та й все.

— Ох, бідолашний! — сплеснула Меліса руками.

— От тільки не треба мене жаліти, я якось все жити і без вашого читання ради собі давав, — насупився хлопець.

Бабуся по-материнськи усміхнулася, а тоді підвелася.

— Що ж, ходімо, я тобі розповім і покажу основне. Перше — жар-квітку не можна купити, її можна тільки знайти в одну ніч на рік, на свято Купала. Яке, до речі, сьогодні. Вчасно ти зазирнув.

— Це я вже знаю, — поспішив запевнити хлопець.

Вона провела його до іншої кімнати й запорпалася у шафі із сувоями.

— Ось! — переможно підскочила старенька, тримаючи один з них.

На ньому була зображена квітка небаченої краси, яка сліпила своїм сяйвом, що неможливо було довго дивитися на неї. Мак не стримався і відвернувся.

— О так, вона така. Наживо ще краща, ще яскравіша! Цю я сама намалювала й додала трішки чарів, щоб було схоже.

— Наживо? Ви її бачили? І що вона дає?